

Klimat- och näringslivsdepartementet

Datum

2025-03-27

Diarienummer

Ä 2025-291

Ert dnr KN2025/00239

Remissvar – Strategiska nettonollprojekt – Kompletterande bestämmelser till EU- förordningen om nettonollindustrin

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom tre politikområden - den regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och näringspolitiken - som är ömsesidigt förstärkande.

Tillväxtverket har i ett regleringsbrevsuppdrag fått i uppgift att ansvara för erkännande av tillverkningsprojekt för nettonollteknik som strategiska nettonollprojekt enligt artiklarna 13.1, 13.4 och 13.5 och upphävande av sådana erkännanden enligt artikel 14.7 i EU-förordningen om nettonollindustrin.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

- Tillväxtverket delar i stort promemorians förslag och bedömningar, men har vissa angelägna synpunkter, invändningar och förslag.
- Tillväxtverket välkomnar att promemorian tydligt anger att Tillväxtverkets beslut om erkännande och upphävande av ett projekt som strategiskt nettonollprojekt kommer att vara bindande för prövningsmyndigheterna. Tillväxtverket anser dock att det med anledning av detta även bör införas ett krav på att Tillväxtverket, likt Statens geologiska undersökning (SGU), skickar sådana beslut för kännedom till de gemensamma kontaktpunkterna.
- Tillväxtverket anser att den föreslagna bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen även bör omfatta sekretess för erkännande av ett projekt som strategiskt nettonollprojekt enligt artikel 13.4 och 13.5 i EU-förordningen om

nettonollindustrin. Bestämmelsen bör heller inte utformas så att den enbart skyddar uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden hos den handläggande myndigheten, utan även hos andra myndigheter.

- Den nya sekretessbestämmelsen bör träda i kraft skyndsamt och tidigare än den 1 januari 2026.
- Tillväxtverket anser att 11 § i förordningen, om överklagande, även bör tillämpas på ärenden som överklagats innan förordningens ikraftträdande.

Tillväxtverkets synpunkter

Tillväxtverket tillstyrker promemorians förslag och bedömningar i stort. Tillväxtverket har dock vissa angelägna synpunkter, invändningar och förslag i enlighet med vad som framgår nedan.

Författningsförslag

Förslag till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om nettonollindustrin

Tillväxtverket anser att förslaget till förordning med kompletterande bestämmelser till EU-förordning om nettonollindustrin i huvudsak är tydligt och fullständigt.

Tillväxtverket anser dock att 5 § bör formuleras så att ansökan ska lämnas in till den myndighet som ansvarar för erkännande av projektet *på så sätt som den myndigheten anvisar*. Detta då Europeiska kommissionen starkt rekommenderar att EU-send ska användas som inlämningsverktyg. Det är också det verktyg som Tillväxtverket redan använder sig av för att ta emot ansökningar gällande erkännande som strategiska nettonollprojekt.

Gällande 8 § anser Tillväxtverket att bestämmelsen behöver kompletteras genom att inledas med en mening om att ett erkännande av ett projekt som ett strategiskt nettonollprojekt kan upphävas på de grunder som anges i artikel 14.7 i EU-förordningen om nettonollindustrin. Tillväxtverket menar att en sådan skrivning är tydligare i relation till de förutsättningar som anges i EU-förordningen om nettonollindustrin. Tillväxtverket anser vidare att det både är bra och nödvändigt att det tydligt framgår att projektägare ska meddela den beslutande myndigheten om sådana ändrade förhållanden. Tillväxtverket menar dock att det kan vara behövligt med någon form av incitament för att också efterleva denna bestämmelse.

Tillväxtverket har inget att erinra mot att regeringen är överklagandeinstans. Tillväxtverket bedömer dock inte heller detta som en nödvändighet utan anser att förvaltningsdomstol hade varit ett fullgott alternativ. Tillväxtverket anser inte heller att överklagandebestämmelsen (11 §) är helt tydlig vad gäller vilka *andra beslut* som enligt förordningen inte får överklagas. Tillväxtverket anser också att 11 § även bör tillämpas på ärenden som överklagats innan förordningens ikraftträdande.

Tillväxtverket anser det vara positivt att förordningen träder i kraft redan den 1 juni 2025.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Tillväxtverket välkomnar förslaget i promemorian om att införa en ny sekretessbestämmelse. Tillväxtverket anser dock att bestämmelsen även bör omfatta sekretess för erkännande av ett projekt som strategiskt nettonollprojekt enligt artikel

13.4 och 13.5 i EU-förordningen om nettonollindustrin. Detta eftersom Tillväxtverket bedömer att affärskänslig information även kan förekomma vid en skriftlig begäran enligt dessa artiklar. Att även inkludera artikel 13.4 och 13.5 i den nya bestämmelsen innebär också att bestämmelsen bättre uppfyller kraven gällande behandling av konfidentiella uppgifter som ställs i artikel 47 i EU-förordningen om nettonollindustrin.

Tillväxtverket anser inte att sekretessen enbart bör omfatta uppgifter som förekommer *i ett ärende* hos en statlig myndighet. Tillväxtverket föreslår därför att denna skrivning stryks. Tillväxtverket kan exempelvis inte utesluta att myndigheten i vissa ärenden kan behöva samråda, och då dela, handlingar som innehåller känslig information med annan myndighet. Tillväxtverket menar att det vore olyckligt om handlingarna då inte kan skyddas av sekretess även hos mottagande myndighet. Tillväxtverket menar också att en skrivning som inte enbart tar sikte på ärendehandläggning står i bättre överensstämmelse med artikel 47 i EU-förordningen om nettonollindustrin.

Vidare anser Tillväxtverket att den nya sekretessbestämmelsen bör träda i kraft skyndsamt och tidigare än den 1 januari 2026. Projektägare kan ansöka om erkännande som strategiskt nettonollprojekt sedan EU-förordningen om nettonollindustrin trädde i kraft den 29 juni 2024. Tillväxtverket har i uppgift att hantera dessa ansökningar skyndsamt. Projektägare behöver i sin ansökan lämna in information som kan vara mycket känslig. Därför anser Tillväxtverket att det finns ett behov av att förtydliga grunden för sekretess för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden skyndsamt så att Tillväxtverket kan skydda sådan information med ett tydligt lagstöd.

Promemorians förslag gällande kompletterande bestämmelser för strategiska nettonollprojekt

Ansvariga myndigheter

Tillväxtverket delar promemorians bedömning om att en enhetlig och kostnadseffektiv hantering av erkännande- och upphävandeärenden främjas genom att prövningen samlas hos ett fåtal myndigheter utifrån typ av projekt. Promemorians bedömning och förslag till ansvarsfördelning mellan Tillväxtverket och SGU ligger också i linje med Tillväxtverkets rekommendationer i rapporten *Analys av genomförandet av förordningen om nettonollindustrin* [dnr Å 2024-105]. Tillväxtverket välkomnar även att promemorian tydligt anger att verkets och SGU:s beslut om erkännande och upphävande kommer att vara bindande för prövningsmyndigheterna, för att på så sätt undvika att olika tolkningar kan göras.

Erkännande- och upphävandeärenden

Tillväxtverket anser det vara positivt att ett beslut om upphävande gäller omedelbart.

Tillväxtverket noterar att myndigheten, till skillnad från SGU, inte åläggs något krav på att skicka beslut om erkännande respektive upphävande av tillverkningsprojekt för nettonollteknik som strategiska nettonollprojekt till prövningsmyndigheter. Tillväxtverket bedömer att de gemensamma kontaktpunkterna, som beskrivs i artikel 6 i EU-förordningen om nettonollindustrin, skulle kunna användas för att förmedla Tillväxtverkets beslut till prövningsmyndigheter. Detta eftersom kontaktpunkterna ska samordna tillståndsprocessen för projekten och därmed bör ha kännedom om vilka prövningsmyndigheter som berörs. Tillväxtverket anser det vara önskvärt att ett sådant krav införs i förordningen redan nu. Ett krav på sådant förfarande bör i vart fall

tydliggöras i kommande författningsändringar som avser funktionen hos de gemensamma kontaktpunkterna.

Projektägars skyldighet att upplysa om beslut

I promemorian föreslås att projektägare åläggs att upplysa Tillväxtverket eller SGU om projektägaren bedömer att förutsättningarna för upphävande av erkännandet är uppfyllda. Tillväxtverket anser att detta är ett önskvärt krav men bedömer samtidigt att det finns en risk att projektägare väljer att inte efterleva detta krav. Bedömningen görs bland annat eftersom det inte finns någon påföljd för projektägaren om den väljer att inte upplysa myndigheterna om uppgifter som kan leda till ett upphävande av ett erkännande. Tillväxtverket menar att ett incitament för att också efterleva denna bestämmelse bör övervägas.

Projektägaren föreslås även åläggas att upplysa prövningsmyndigheten för projektet om beslut om upphävande av ett erkännande. För att minska risken för en fördröjning eller att denna information inte förmedlas av projektägaren bedömer Tillväxtverket att de gemensamma kontaktpunkterna skulle kunna användas för att förmedla Tillväxtverkets eller SGU:s beslut om upphävande till berörda prövningsmyndigheter, särskilt eftersom ett beslut om upphävande gäller omedelbart. Tillväxtverket anser det, likt ovan, vara önskvärt att även ett sådant krav införs redan nu i förordningen. Ett krav på sådant förfarande bör i vart fall tydliggöras i kommande författningsändringar som avser funktionen hos de gemensamma kontaktpunkterna.

Kommunicering eller samråd med andra myndigheter

Givet den korta handläggningsfristen för erkännandearbendet instämmer Tillväxtverket i bedömningen att det inte finns skäl för att införa en tvingande bestämmelse om att den ansvariga myndigheten ska höra eller genomföra samråd med andra myndigheter inför beslut. Att införa en sådan tvingande bestämmelse skulle också försvåras av att den föreslagna bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen enbart tar sikte på uppgifter som förekommer i ett *ärende* hos en statlig myndighet. Således skulle uppgifterna hos den mottagande myndigheten i sådant fall inte omfattas av sekretess.

Överklagande av beslut om erkännande och upphävande

Tillväxtverket anser inte att det är helt tydligt vilka andra beslut enligt förordningen som inte får överklagas. Ett beslut om att exempelvis avvisa en ansökan om erkännande av tillverkningsprojekt för nettonollteknik som strategiskt nettonollprojekt bör enligt Tillväxtverket kunna överklagas. Ett exempel på när en ansökan måste avvisas skulle kunna vara att en annars fullständig ansökan inte är undertecknad av behörig firmatecknare och inte heller har kompletterats med denna information. Den typen av beslut fattas delvis med stöd av 5-6 §§ i förordningen jmf artikel 14 i EU-förordningen om nettonollindustrin. Ett sådant beslut får anses gå parten emot och kan då annars vara överklagbart enligt 41 § förvaltningslagen (2017:900). Om det är regeringens uppfattning att dessa beslut ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol anser Tillväxtverket att det vore önskvärt med ett förtydligande i denna del.

I promemorian anges att bedömningarnas politiska dimension, inklusive klimat- och näringspolitiska överväganden, talar för att överklagande av besluten bör ske till regeringen. Tillväxtverket skulle välkomna ett förtydligande kring vilka klimat- och näringspolitiska överväganden som regeringen främst bedömer kan bli aktuella vid prövning av en ansökan om erkännande. Detta eftersom även ansvariga myndigheter behöver förhålla sig till sådana överväganden.

Sekretess m.m.

I promemorian anges att det inte bedöms föreligga sekretessbehov för erkännanden av sådana projekt som avses i artikel 13.4 och 13.5 i EU-förordningen om nettonollindustrin, det vill säga sådana projekt som kan erkännas efter skriftlig begäran. Tillväxtverket instämmer inte i denna bedömning. Verket bedömer att det kan föreligga sekretessbehov för uppgifter som projektägaren kan behöva lämna in vid en sådan skriftlig begäran. Detta gäller framför allt uppgifter som projektägaren kan behöva lämna in för att visa att projektet är ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik. Den ansvariga myndigheten kommer vid skriftlig begäran om erkännande behöva bedöma om projektet är ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik eller inte.

Uppgifter som skulle kunna vara affärskänsliga är bland annat uppgifter som tillverkare av särskilda komponenter eller särskilda maskiner som främst används för produktionen av nettonollteknik kan behöva lämna in till myndigheten. För att uppvisa att ett projekt avser tillverkning av sådana komponenter eller maskiner kan projektägaren inkomma med underlag till ansvarig myndighet som visar att komponenten eller maskinen enligt artikel 3.10 är *avgörande för produktionen av nettonollteknik*. I skäl 12 framgår att sådant underlag exempelvis kan vara marknadsundersökningar eller offtake-avtal. Tillväxtverket bedömer att detta kan vara affärskänsliga uppgifter.

Ett annat exempel där Tillväxtverket bedömer att en skriftlig begäran skulle kunna innehålla affärskänsliga uppgifter är vid begäran från tillverkningsprojekt som består av ett projekt för avkarbonisering inom energiintensiv industri. Enligt artikel 3.17 behöver sådana projekt minska utsläppsnivåerna av koldioxidekvivalenter i industriella processer i den utsträckning som detta är tekniskt genomförbart. För att uppvisa detta bedömer Tillväxtverket att projektägaren kan behöva lämna in affärskänsliga uppgifter om exempelvis produktionsprocesser.

Beaktat ovanstående anser Tillväxtverket att den nya bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen även bör omfatta skriftlig begäran enligt artikel 13.4 och 13.5. Tillväxtverket menar också att en inkludering av artikel 13.4 och 13.5 i bestämmelsen gör att artikel 47 i EU-förordningen om nettonollindustrin bättre efterlevs.

Vidare anser Tillväxtverket inte att sekretessen enbart bör omfatta uppgifter som förekommer i ett *ärende* hos en statlig myndighet. Av promemorian framgår att en sådan avgränsning innebär att sekretessen enbart kommer att gälla hos Tillväxtverket och SGU samt, efter överklagande, hos regeringen. Tillväxtverket kan inte utesluta att myndigheten i vissa ärenden kan behöva samråda, och då dela, handlingar med annan myndighet. Tillväxtverket menar att det vore olyckligt om handlingarna då inte kan skyddas av sekretess hos mottagande myndighet. Tillväxtverket menar även i denna del att en skrivning som inte enbart tar sikte på ärendehandläggning står i bättre överrensstämmelse med artikel 47 i EU-förordningen om nettonollindustrin.

Tillväxtverket utgår vidare från att sekretess gäller vid överklagande till domstol i enlighet med 43 kap. OSL.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Tillväxtverket anser att den nya sekretessbestämmelsen bör träda i kraft skyndsamt och tidigare än den 1 januari 2026.

Tillväxtverket anser att 11 § i förordningen, om överklagande, bör tillämpas på ärenden som överklagats innan förordningens ikraftträdande. I promemorian anges att det inte är lämpligt att utan starka skäl införa en övergångsbestämmelse som

innebär att regeringen tar över ett ärende som handläggs vid en domstol, och att det i detta fall inte bedöms föreligga starka skäl för en sådan ordning.

Tillväxtverket konstaterar att den föreslagna ordningen kommer att innebära att det föreligger en överhängande risk för att överklagandeärenden handläggs parallellt i olika överinstanser, vilket inte är önskvärt. De ärenden som prövas i förvaltningsrätt kommer även att kunna överklagas till överinstanser. En sådan process skulle kunna komma att bli utdragen. I sammanhanget konstateras också att bedömningarnas politiska dimension och erkännandebeslutens effekter har angetts vara skäl som talar för att överklagande av besluten bör ske till regeringen. Av rättssäkerhetsskäl och för en enhetlig rättstillämpning anser Tillväxtverket att det är lämpligare att samtliga ärenden hanteras av samma överklagandeinstans.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektör Lars Wikström. Handläggningen har gjorts av Helena Hansson, Nina Sandström, Gunilla Thorstensson, Klara Sommerstein, Björn Langbeck och Leo Jansson. Den sistnämnda har varit föredragande.

Lars Wikström

Leo Jansson